

Fresco in de absis van de Sveti Gjorgi in Kurbinovo; links de aartsengel Gabriël die ook op het bankbiljet van 50 denar staat

(een soort trommel) en de *harmonika* (een soort accordeon). Om een indruk te krijgen van de optredens van Tanec zijn er diverse filmpjes op YouTube te zien; zie verder www.tanec.com.mk.

Koningin van de Roma

Als het over muziek gaat, mag Ezma Redžepova niet ongenoemd blijven. Met haar opzweepende liederen werd zij wereldberoemd. Maar niet alleen haar karakteristieke stemgeluid bracht haar faam, haar inzet voor het bewaken van het culturele erfgoed van de Europese Roma deed dat eveneens. Als mensenrechtenactiviste werd de 'koningin van de Roma' in 2003 zelfs genomineerd voor de Nobelprijs voor de Vrede.

Fresco's

Officiële cijfers zeggen dat Macedonië 1726 kerken en kloosters telt, waarin meer dan 150.000 vierkante meter aan fresco's is aangebracht. Precies geteld

en gemeten of niet, feit is dat de godshuizen in het land, ook mondiaal gezien, zijn voorzien van een reusachtige hoeveelheid middeleeuwse fresco's. Zo'n muurschildering heet fresco omdat hij is aangebracht op de nog natte kalk en daarmee na droging dus één geheel vormt. Die speciale techniek heeft ervoor gezorgd dat talrijke fresco's de eeuwen glansrijk hebben getrotseerd. U hebt niet echt kennisgemaakt met Macedonië als u niet enkele van die vierkante meters hebt bezichtigd. Soms is het handig als u een verrekijktje en/of een zaklantaarn bij u hebt om van de kleurrijke taferelen te genieten. Hoogtepunten vindt u in Ohrid: in de Sveta Bogorodica Perivlepta (1295) en in de Sveta Sofija (de oudste fresco's dateren daar uit het tweede kwart van de 11e eeuw). De fantastische muurschilderingen in de Sveti Pantelejmon, op de berg Vodno bij Skopje, en die in de Sveti Gjorgi, in Kurbinovo, aan de oostkant van het

Plošad Makedonija met het standbeeld van Alexander de Grote

Markt – Zelen Bazar ², dag. ca. 6-ca. 16 uur. Groente, fruit en zuivel, maar ook veel non-food. De kooplieden beginnen al om 6 uur 's ochtends en houden het vaak vroeg in de middag voor gezien.

Markt – Bit Pazar ³: Bd. Krste Petkov Misirkov, dag. ca. 6-ca. 16 uur. Grootste en oudste markt, gedeeltelijk overdekt, waar u werkelijk alles kunt krijgen.

Chocola – Kraš ⁴: Dame Gruev 3. Kroatische chocoladespecialist sinds 1911. Probeer de *bajadera*.

Informatie

Op veel plekken in de stad staan duidelijke stadsplattegronden.

Toeristenbureau: Vasil Agilarski bb, tel. 02 3223 644, dag. 8.30-16.30 uur. Foldermateriaal verkrijgbaar.

Macedonia Vision: Orce Nikolov 20, tel. 02 3115 826, www.macedoniavision.com. Voor begeleide stadswandelingen, bustours, maar ook uitstapjes naar bezienswaardigheden buiten de hoofdstad.

Festival

Skopje Jazz Festival: jaarlijks in oktober op verschillende locaties, www.skopjejazzfest.com.mk.

In de buurt

Šuto Orizari ► E 3

De grootste Roma-nederzetting van de Balkan heet Šuto Orizari, kortweg Šutka, en is een noordelijke wijk van Skopje. Maak eens kennis met een bijzondere wereld; er is iedere dag markt.

Millenniumkruis ► D 3

Tel. 0800 15115, <http://zicnica.jsp.com.mk>, di.-zo. apr.-sept. 9-19.30, okt.-maart 9-16.30 uur, MKD 100 (kinderen en gepensioneerden gratis). Waar u ook bent in Skopje, het stalen Millenniumkruis op de berg Vodno, ten zuiden van de stad, is vaak te zien. Het is, met zijn 66 meter, een van de grootste exemplaren ter wereld. Het kruis bestaat uit 33 delen, verwijzend naar de leeftijd van Jezus. De ronde ► blz. 46

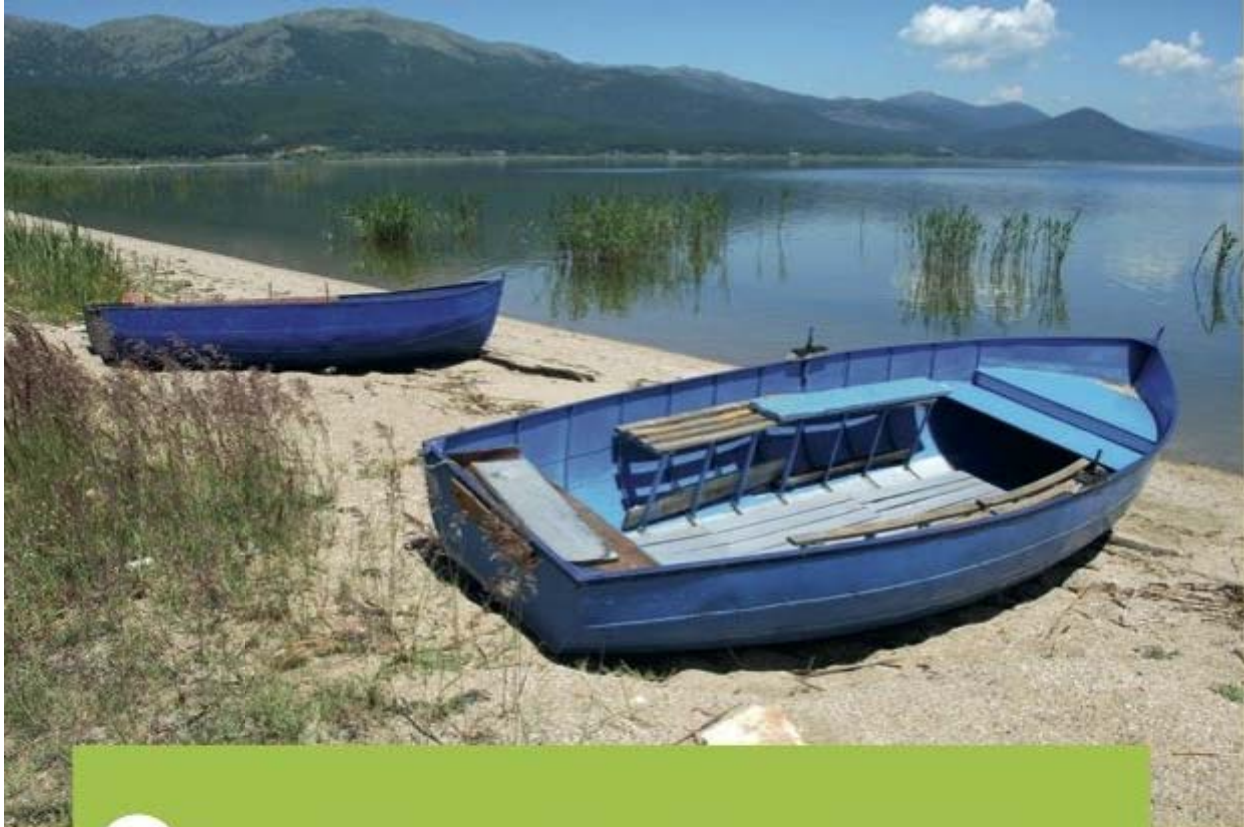
De karakteristieke huizen van het dorpje Janče

heid. Veel van die huwelijkskandidaten waren altijd op pad om tot in de verre

Skigebied? Toen de schrijver en skifanaat A. den Doolaard in de winter van 1933 weer eens in zijn geliefde Macedonië was, besloot hij, vanuit een nabijgelegen logeeraadres, op de lange latten naar Galičnik te gaan. Bijna aangekomen zag hij een man tevoorschijn komen die een geweer op hem richtte. Gelukkig schoot hij mis. Pas op dat moment realiseerde de Nederlander zich dat de man minstens gedacht moet hebben dat de duivel in aantocht was, want een mens op ski's was hier nog nooit gesignaleerd. Een vreemd idee voor wie tachtig jaar later in Mavrovo de hellingen vol bonte skikleding en moderne skifaciliteiten ziet. Mavrovo is een niet al te groot, maar bij de Macedoniërs bijzonder populair skioord.

omtrek kaas te verkopen, want op de hellingen rond Galičnik liepen destijds tienduizenden schapen. Den Doolaard stort zich in het dagenlange feestgedruis en beschrijft met veel oog voor detail de prachtige kleding en sieraden van de aanwezigen, de bijzondere drank en spijzen die worden genuttigd, en vooral de uitbundige muziek en dans. En spreekt ten slotte van 'het mooiste en zinrijkste feest dat ik ooit had bijgewoond'. Tot op de dag van vandaag wordt er in het dorp een trouwritueel in ere gehouden, al is het nu een toeristische attractie die is teruggebracht tot twee dagen en één huwelijkspaar. En bij gebrek aan huwbare mannen uit de directe omgeving mogen bruid en bruidegom afkomstig zijn uit geheel Macedonië. In een onderlinge competitie maken de belangstellende koppels jaarlijks uit wie er in traditionele stijl mag huwen. De huwelijksinzegening vindt plaats in de lokale Petrus en Paulus. Reserveer op tijd als u dit evenement eens mee wilt maken.

7 Naar Golem Grad en de Sveti Gjorgi – het Prespameer

Kaart: ► C 7/8

Vervoer: Rondrit met de auto, eventueel een boottocht

Tussen de twee nationale parken in het zuiden ligt het Prespameer. In schoonheid doet dit meer weinig onder voor het Meer van Ohrid, maar het wordt beduidend minder toeristisch uitgebraat. Waar alleen al Ohrid zelf een keur aan hotels biedt, daar zult u langs de oevers van het Prespameer niet al te veel accommodatie vinden. Zowel aan de west- als aan de oostkant liggen dorpen met kleine en grotere stranden. Voor de kleintjes is het vooral langs de oostkant fijn, want daar loopt het strand langzaam af zodat er veilig in het water kan worden gespeeld.

Groot en klein

Het Prespameer vormt een drielandenpunt. Prespansko Ezero, zoals de Macedonische naam luidt, is verdeeld over Macedonië, Griekenland en Albanië. In totaal beslaat het meer ruim 276 km²,

waarvan zo'n 176 km² tot Macedonië behoort; op zijn diepste is het 58 m. Eigenlijk is dit het Grote Prespameer, want zuidelijker – en niet meer in Macedonië – ligt ook nog het Kleine Prespameer. Op dit kleine broertje na is het Grote Prespameer, met zijn 849 m, het hoogstgelegen meer van de Balkan.

Waterniveau

Het waterniveau van het meer is niet constant. Er stroomt water weg naar het Meer van Ohrid, via het poreuze kalksteen van het Galicica-gebergte. Maar via in het meer uitkomende riviertjes en ondergrondse bronnen wordt het weer aangevuld.

Vogelsoorten

Reiger, raaf en meeuw zijn vaak geziene gasten bij het Prespameer. Maar ook minder bekende soorten, meer dan honderd in totaal en ook verschillende beschermde, komen op het schone wa-